

Yasadışı pestisit ithalatı: Bir "kör döğüşü" mü yoksa politik bir inat gösterisi mi?

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 27.02.2017 Брой: 2/2017

Pestisit pazarımızda, yasadışı pestisit ithalatının çirkin, biçimsiz gölgesi, fazla gürültü çıkarmadan sinsice sürünmeye devam ediyor. Nihayetinde, çok uluslu şirketler Bulgar tarım üreticilerine fırsatlar sunuyor: yenilikçi pestisitler, teknolojiler, iyi bitki koruma uygulamaları için danışmanlık. Kara pazar ne sunuyor? Temiz zehir, haksız riskle süslenmiş. Emeğinizi mahvetme, kâr şansınızı heba etme riski. Ve bu, sadakatsiz rekabetin bir paradoksudur. Kara pazar, çok uluslu şirketlerden, bitki koruma ürünü (BKU) dağıtıcı tüccarlardan, tarım üreticilerinden, tüm Bulgar toplumundan çalışıyor. Ve Bulgar Gıda Güvenliği Ajansı (BGGA) yapısı içindeki bitki koruma idaresi, gözlerimizin önünde eriyip gidiyor.

Zaman zaman, yasadışı pestisit ithalatının zehirli konusu, duygusal olarak hazırlıksız Bulgar gıda tüketicisinin bilincini, tarımsal ürünlerin – tahıl, meyve, sebze – üretiminde kökeni bilinmeyen kimyasalların kullanılmasının

tehlikeli sonuçları ve bu dürüst olmayan, zararlı ve gölgeli "iş"ten ulusun uğradığı finansal kayıplar hakkında tazelemek için kamuoyunda beliriyor.

Tüm bunlar bize kısa süre önce Bulgar Ulusal Radyosu'nda, Bulgar Bitki Koruma Derneği (BBKD) başkanı Petar Nikolov tarafından hatırlatıldı. Onun gözlemlerine ve isimsiz bilgi kaynaklarına göre, yasadışı pestisit ithalatı esas olarak Türkiye sınırından gerçekleştiriliyor. Bu uygulamanın finansal ifadesi en az 30 milyon euro (Bulgaristan'daki BKU ticari cirosunun %20'si) olarak tahmin ediliyor. Gümrük makamlarının, fitosaniter kontrolün, Devlet Ulusal Güvenlik Ajansı'nın (DUGA) ve İçişleri Bakanlığı'nın bu belayı dizginleme çabaları duvara tosluyor.

Yasadışı mallar, minibüsler, hafif araçlar ve hatta yaya olarak, paket ve şişeleri çanta ve sırt çantalarının çift tabanlarında, gizli ceplerde saklayarak sınırdan küçük sevkiyatlar halinde sızıyor. Çeşitli ve değişik kalibreli teslimatlar, sınırdan uzak olmayan gizli depolarında saklanıyor ve oradan kara pazar tüccarları tarafından devralınıyor.

Bu tümüyle, açıkça iyi organize edilmiş gösteri, çok sayıda kontrol servisinin burnunun dibinde "notalara göre" icra ediliyor. Peki sorumlu kurumlar neden göz yumuyor?

Elleri kolları bağlı olduğu için, BBKD başkanının açıklaması bu. Yasadışı pestisit ithalatı suç sayılan bir eylem değil ve herhangi bir yaptırım öngörülüyor (ele geçirilen sevkiyata el konulması hariç). Kara "işadamları" haklı olarak, kalıcı bir şekilde güçlü olacak kadar güçlendikleri hissiyle yaşıyorlar. Düzenlenmemiş, burada Avrupa kayıt, ticaret ve kullanım kurallarına göre kullanımı yasak olan pestisit ürünleri, tarımsal üretime ve oradan da gıda zincirine giriyor. Bunlar gerçekten tüketici sağlığını ve doğal çevrenin saflığını tehdit ediyor. Bu gerçeklerin analizinden birçok sonuç çıkarılabilir, ancak ne yazık ki hiçbirisi olumlu değil.

Ulusal güvenlik sistemimizin bu kara ithalatı engellemek için güçten, kapasiteden ve yetkinlikten yoksun olduğuna gerçekten inanmak zor. Hem BBKD'nin hem de üyeleri agrokimya endüstrisindeki çok uluslu şirketlerin yan kuruluşları olan BKSEB'nin (Bulgaristan Bitki Koruma Endüstrisi Derneği), çeşitli kurumları yasadışı pestisit ithalatı sorunuyla ilgilendirmek ve bu dava için kazanmak üzere sayısız girişim başlattığına tanığız. Bu kurumların temsilcilerinden gelen, harekete geçme arzusunda hemfikir oldukları, kalıcı çözümler için araç setlerine sahip olduklarına dair güvencelerle birlikte yükselen haykırışa tanığız... Ne yazık ki, şimdiye kadar her şey bu konuşmaların yapıldığı yerde kaldı. Ve yasadışı BKU ithalatının yolunu kesin olarak kesmek için yönetsel bir iradenin olmadığı çıplak gözle görülüyor.

Yasadışı pestisit ithalatı sorununun bir parçası da, BGGA'nın bölgesel birimlerindeki Bitki Koruma (BK) sektöründeki müfettişler tarafından gerçekleştirilen, üretimde BKU kullanımı üzerindeki kontroldür. Kurallar neler? Her tarım üreticisi, her bir mahsulü için zararlılara karşı yapılan ilgili kimyasal müdahalelerin özelliklerini – ürün, doz, bekleme süresi, ilaçlama tarihi vb. – kaydettikleri bir Kimyasal Mücadele Defteri tutmakla yükümlüdür. Defter, bir ziraat mühendisi tarafından imzalanır ve BGGA'nın BK sektöründen bir müfettiş tarafından onaylanır. Bu kontrol teknolojisi hiçbir şekilde tek değildir; mevzuat, ilgili çiftliklerde, işletmelerde, kooperatiflerde bitki koruma uygulamalarının tüm teknolojik döngüsünün – BKU satın alımının belgesel takibini, ürünlerin depolama koşullarını, çalışma solüsyonlarının hazırlanmasını, BK ekipmanının durumunu, boş ambalajların bertarafını,

kişisel koruyucu ekipmanları, iş sürecinin hijyenini vb. içeren – ilgili hedefli planlı ve olağanüstü denetimlerini öngörür.

Kontrol organlarının her bir üretim biriminde bitki korumanın kalitesi konusunda neler olup bittiğini "büyüteç altında" izleyebileceği şüphesi asılsız değildir. Ve bu imkansızlığın nedeni çok ciddidir. Ulusal Bitki Koruma Servisi mega-ajan BGGA'nın yapısı içine konumlandırıldıktan sonra, örgütsel, profesyonel ve ahlaki olarak demobilize edildi ve pratikte dağıtıldı. O zamanki Ulusal Bitki Koruma Servisi'nin 520 uzmandan oluşan kadrosu yarı yarıya azaltıldı! BGGA'nın her bölgesel yapısında artık sadece 2-3 müfettiş, bitki koruma uzmanı bulunuyor. Bunların gerçek kapitalist emek köleleri olduğunu söylemek abartı olmaz. Parçalanmış durumlar – sayısız görevi yerine getirmek zorundalar – BKU ticaretinin ve kullanımının kontrolü, zararlı gelişiminin izlenmesi, görünümünü tahmin etmek ve mücadele için sinyal vermek üzere bülten hazırlama, Ödeme Ajansı ile ilgili kontroller... BKU ticaretinin yoğun olduğu ve geniş ölçekli tarımsal üretimin yapıldığı bölgelerde özellikle, bölgesel BGGA'nın BK sektöründeki az sayıdaki çalışanın ne kadar büyük bir baskı altında çalıştığını hayal edebiliyor musunuz?

O halde bu uzmanların tüm kurallara göre yükümlülüklerini yerine getirmek için fiziksel ve zaman kaynaklarına sahip olmaması ve günlük gündemde formalizmin öncelik kazanması şaşırtıcı değil. Bunların hepsinin yanı sıra, bu uzmanlar sefil derecede düşük maaş alıyorlar, mesleki gelişim için bir perspektifleri yok – eğitim ve yetkinlik geliştirme programları artık yok. BGGA'nın bölgesel yapılarındaki BK müfettişlerinin sayısını azaltma eğilimi istikrarlı parametrelere sahip.

Ajans yönetimi, kendisi ile BK sektöründe çalışan insanlar arasında yeni bölme çizgileri çiziyor. BGGA sistemi içindeki bitki koruma idaresine yönelik ayrımcılık başarıyla devam ediyor. Bir gün onsuz uyanmamız şaşırtıcı olmaz!

... Ve tüm bunlar Devletin kayıtsız bakışları altında olmaya devam ediyor!

Yayının tamamını "Bitki Koruma" dergisinin 2/2017 sayısında okuyun.